

فهرست مندرجات

- مقدمه
- دود دست سوم
- بهداشت مواد غذایی
- بهداشت آب و استخراج شنا
- گاز رادن
- رتیبه بندی بندی بهداشتی
- ساز و روشهای کنترل آن
- سامانه ۱۹۰
- هوای پاک

شعار روز جهانی بهداشت محیط در سال ۱۳۹۵

کنترل دخانیات
پاسخی در برابر همه گیری جهانی آن

مقدمه

۲۶ سپتامبر مصادف با چهارم مهر ماه روز جهانی بهداشت می‌باشد.

حفظ تندرستی و رهایی از رنج و بیماری یکی از مهمترین مسائلی است که همواره در طول تاریخ، فکر بشر را به خود مشغول نموده است با پیشرفت علم و دانش و شناختن عوامل بیماریزا و تاثیر آن بر تندرستی، انسان آموخت که باید در محیط پاکیزه و سالم زندگی کند و از آنچه سلامتی او را به خطر می‌اندازد اجتناب نماید.

در این میان آنچه بیش از همه در برقراری و حفظ این امنیت و آسایش خاطر رخ می‌نمایاند، فعالیت مجددانه پرسنل زحمتکش بهداشت محیط می‌باشد که با تلاشی شبانه روزی در ارتقاء امر بهداشت و حفظ سلامت آحاد جامعه می‌کوشند.

مهندسی بهداشت محیط در کشور به عنوان یک فعالیت منسجم، قدمتی بیش از نیم قرن دارد و منشاء اثرات زیادی در ارتقاء سلامت جامعه بوده است. چهارم مهر ماه روز جهانی بهداشت محیط نقطه عطفی در برنامه‌های بهداشت محیط محسوب می‌شود و می‌تواند تلاشی دیگر برای آماده سازی عمومی و جلب همکاری‌های بین‌بخشی و حمایت مسئولین باشد.

روز سلامت محیط فرصتی برای بازنگری و مرور عملکردها و تعیین و تصحیح برنامه‌ها و اهداف بهداشت محیط به منظور ارج نهادن به این رسالت مهم می‌باشد.

پیام دکتر حمیدرضا بهرامی
معاون امور بهداشتی و رئیس مرکز بهداشت استان خراسان رضوی

۴ مهر ماه مصادف با

۲۶ سپتامبر روز جهانی

بهداشت محیط می‌باشد.

شعار انتخاب شده برای این

روز در سال ۲۰۱۶

کنترل دخانیات

پاسخی در برابر همه گیری

جهانی آن" است.

صحت از مصرف دخانیات

و عوارض آن بسیار شده و هر روز یافته‌های جدیدی در

زمینه عوارض و مشکلات مصرف دخانیات کشف و

و مناسب گامی موثر برای کاهش مصرف و توقف رشد این پدیده برداشته شود.

دود دست سوم سیگار و تاثیرات آن

تاکنون در مورد تاثیرات منفی دود سیگار روی اطرافیان فرد سیگاری بسیار گفته و شنیده‌ایم و اکثریت افراد از مشکلات بهداشتی ناشی سیگاری‌های غیر مستقیم یا به اصطلاح دود دست سوم به خوبی باخبرند. اما هم اکنون پژوهشگران به تازگی نگرانی خود را در باره پدیده‌ای اعلام کرده‌اند که اصطلاحاً به آن **دود دست سوم سیگار اطلاق می‌شود**. چرا که بسیاری از مردم از این قضیه بی‌اطلاع هستند که حتی سیگار کشیدن خارج از فضایی که اطرافیان به خصوص بچه‌ها و زنان باردار قرار دارند، نیز می‌تواند برای آنان بسیار خطرناک باشد. **دود دست سوم** نیز مانند دود مستقیم سیگار و دیگر انواع دخانیات خطرناک است ولی اطلاعات اندک مردم از آن باعث آسیب رسانی ناخواسته به دیگر افراد به خصوص کودکان می‌شود. **دود دست سوم** در واقع همان بقایای باقی مانده از دود مواد دخانی است که بر روی وسایل شخصی و یا وسایل اطراف و یا بر بدن و لباس فرد مصرف کننده مواد دخانی باقی مانده است. به تازگی مشخص گردیده که سموم ناشی از سوخت انواع دخانیات که به صورت دود در هوا رویت نمی‌شود نیز بیش از آنچه انتظار می‌رفت خطرناک و آسیب‌رسان است. ما نیاز به واژه‌ای داریم که سموم دخانی را که به رویت نمی‌رسد نامگذاری

اعلام می‌شود. اما باز هم شاهد افزایش مصرف آن در کشور خصوصاً در بین قشر جوان (بویژه خانم‌ها) هستیم. معضلی که در چند سال اخیر علاوه بر مشکلات سلامتی و بیماری‌های گوناگون موجب ایجاد مشکلات اجتماعی و اقتصادی (بدلیل قاچاق آن) شده است.

اگر چه در حال حاضر طبق آمار اعلام شده، ایران در بین ۱۲۱ کشور دنیا با میانگین مصرف روزانه ۷۶۴ نخ سیگار در بین بزرگسالان در رتبه ۶۷ قرار دارد. اما متأسفانه بررسی‌ها از روند رو به رشد مصرف دخانیات در کشور حکایت دارد. این در حالی است که در سال ۱۳۸۵ قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات در کشور به تصویب رسید و اقداماتی در خصوص کاهش مصرف دخانیات در کشور انجام شد. اما به نظر می‌رسد تبلیغات شرکت‌های تولید کننده، افزایش عرضه، عرضه دخانیات جدید مانند تنباکوهای میوه‌ای، افزایش تنش‌های خانوادگی و اجتماعی و عدم مهارت افراد در کنترل آنها، از بین رفتن قبح مصرف دخانیات و... قدرت بیشتری داشته و شیوع دخانیات را در کشور افزایش داده است.

در سند ملی پیشگیری و کنترل بیماری‌های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط در جمهوری اسلامی ایران (در بازه زمانی ۱۳۹۴ تا ۱۴۰۴) کاهش ۳۰٪ از شیوع استعمال دخانیات مدنظر قرار گرفته و هدف گذاری شده است امید است با همت مستولین محترم و تدوین برنامه‌های کاربردی

منحصر به فرد خود از جمله سینه خیز و چهار دست پا رفتن بیشتر خود را در معرض سموم پخش شده در سطوح قرار می‌دهند.

ضمناً کودکان تنفس سریع تری دارند و وسایل اطراف و دست آلوده خود را دائماً به دهان می‌برند که به تشدید مورد فوق کمک می‌کند. همه افراد در معرض خطرات این سموم هستند ولی باید توجه داشت افراد خاص مانند خانم‌های باردار و اشخاص مبتلا به بیماری‌های قلبی و ریوی نیز مانند کودکان و نوزادان می‌توانند تحت تاثیر بیشتری قرار بگیرند و دچار عارضه شوند.

پاسخ شما به افراد سیگاری که بیان می‌کنند ما در کنار کودکان و افراد حساس سیگار نمی‌کشیم تا به آنان آسیب برسانیم چیست؟ پاسخ این است که بدون شک حتی اگر شما در اطراف کودکتان سیگار یا دیگر انواع دخانیات را مصرف نکنید، سموم ناشی از دود سیگار شما می‌تواند در مو، پوست و لباس شما و حتی قسمت‌های مختلف منزل باقی بماند و می‌تواند به آسانی به کودکان و نوزادان و دیگر افراد حساس مانند خانم‌های باردار و سالم‌مندان و بیماران قلبی و ریوی آسیب جدی وارد کند. این موضوع را جدی بگیرید و به آن اهمیت دهید. به خاطر داشته باشید حتی مصرف سیگار در کنار هوکش و پنجره، آنجا را به مکان‌های پخش دائمی سموم تبدیل می‌کند و باعث می‌شود حتی در زمانی که شما در منزل نیستید نیز اطرافیان از عواقب سیگار کشیدن شما در امان نباشند.

بهداشت مواد غذایی

بهداشت و ایمنی مواد غذایی از شروع کاشت، برداشت، فرآوری و تولید و عرضه و نگهداری آن همواره به عنوان یکی از اساسی‌ترین مباحث سلامتی می‌باشد و ارتقاء آگاهی دست اندک کاران مواد غذایی و مصرف کنندگان موجب جلوگیری از هدر رفت منابع و تامین سلامتی خواهد بود در صورت وجود نقیصه در هر بخش از این فرایند موجب تهدید سلامتی و بروز بیماری‌های ناشی از غذا خواهد شد. دست آلوده، ترشحات دهانی و عدم رعایت بهداشت

کنیم. این سوم از طریق لباس، پوست و مو و وسایل اطراف فرد سیگاری به دیگران منتقل می‌شود.

به طوری که ثابت شده این اثرات حتی تا ماه‌ها قابل پایداری و تاثیرگذاری است. به این ترتیب این عقیده که ابراز ناراحتی فرد از بوی ناشی از سیگاری که مدت‌ها قبل در محلی کشیده شده است، رابه حساسیت روحی و تلقین شرطی او نسبت می‌دادند، رد شده و از لحاظ علمی ثابت شده که این بو هشداری است برای مغز تا هرچه سریع‌تر به فرد اطلاع داده و او را از محل دور کند.

با توجه به جدید بودن موضوع از شدت بالای عوارض و این که پژوهشگران و دانشمندان تاکنون به این درجه اهمیت درباره موضوع دست نیافته بودند، هنوز تحقیقات بسیار مبسوط و جامعی در این زمینه انجام نگرفته است ولی روی هم رفته چند تحقیق که مستند تر به نظر می‌رسد، تحقیقی است که در دانشگاه ساندیگو انجام شده که نشان داده حدود نود درصد نیکوتین تنباق‌کوی دود شده به دیوار، سطوح، وسایل نرم درون خانه مانند فرش، بالش، مبلمان و نیز لباس و مو و پوست افراد می‌چسبد. همچنین در یک بررسی سطح کوتینین (یک متابولیت فعال نیکوتین) ادرار و موی اطفالی که والدین سیگاری دارند ولی در بیرون یا دور از کودکان خود سیگار می‌کشند را اندازه گیری کرده و در مقایسه آن را حدود هفت برابر کودکان با والدین غیرسیگاری ارزیابی کرده است. البته در قسمت دیگری از این تحقیق کوتینین را در کودکانی که والدینشان در کنارشان اقدام به مصرف دخانیات می‌کنند را هشت برابر کودکانی ارزیابی کرده که والدین معتاد به سیگارشان در منزل سیگار نمی‌کشنند.

با توجه به اینکه کودکان زمان بیشتری را در منزل سپری می‌کنند یکی از گروه‌هایی هستند که بیشترین تاثیر منفی را از این پدیده متحمل می‌شوند. همچنین افراد سیگاری تماس فیزیکی بیشتری با کودکان دارند از جمله در آغوش کشیدن و بوسیدن کودکان توسط بزرگسالان سیگاری که حامل ذرات مضر دود دست سوم در مو، پوست و لباس خود هستند. کودکان با خصوصیت

فردی شاغلین مواد غذایی (آلودگی میکروبی کلیفرم، اشرشیاکلی، استافیلوکوک) را موجب می‌گردد و شرایط نامساعد نگهداری مواد غذایی در محیط و خارج از یخچال علاوه بر میکروب‌های فوق کپک و مخمر را نیز به همراه خواهد داشت و همچنین عدم شستشوی مناسب ابزار کار موجب رشد میکروب‌های هوایی از قبیل مزووفیل‌ها و آنترباکتریاها می‌شود که این میکروب‌ها باعث بروز مسمومیت غذایی در انسان خواهد شد.

به همین منظور جهت تهیه و تولید سالم مواد غذایی رعایت بهداشت فردی و شستشوی مستمر دست‌ها، ابزار کار و نگهداری مناسب مواد غذایی الزامی می‌باشد. دمای نگهداری مواد غذایی در یخچال 4°C یا دمای پخت 70°C موجب توقف رشد کپک‌ها و مخمر و میکروب‌ها خواهد شد.

مسومیت‌های ناشی از غذا موجب بروز علائم اسهال، دل درد، دل پیچه، تهوع و ... در مصرف کننده مواد غذایی بعد از حدود ۲ تا ۷۲ ساعت خواهد داشت لذا توصیه می‌شود که مصرف کنندگان مواد غذایی اولاً به مراکز و اماكن فروش مواد غذایی مراجعه نمایند که دارای شرایط بهداشتی و معتبر می‌باشند.

ثانیاً در هنگام مصرف غذا شستشوی دست‌ها الزامی می‌باشد و ثالثاً در صورت مشاهده علائم بیماری آدرس محل عرضه مواد غذایی را از طریق سامانه ۱۹۰ اطلاع دهنده و فوراً به مراکز درمانی مراجعه نمایند.

بهداشت آب آشامیدنی و آب استخرهای عمومی شنا

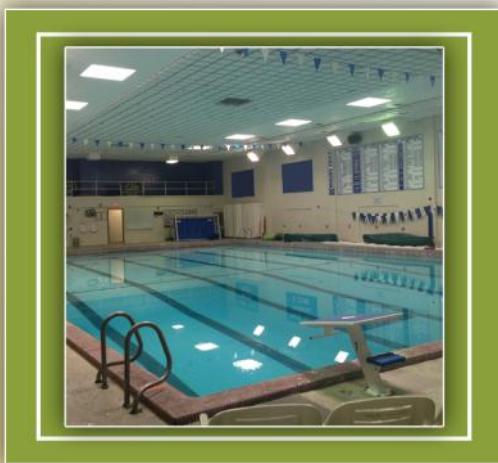
دسترسی به آب سالم یکی از نیازهای اساسی زندگی ما بوده، که برای آشامیدن، استحمام، شستشو، پخت و پز، شنا کردن و ... مورد استفاده است. از طرف دیگر کاهش نزولات آسمانی و کمبود آب و افزایش شوری متابع آب، دفع غیر بهداشتی فاضلاب‌های انسانی، صنعتی، کشاورزی و نفوذ آلودگی به خاک و آب‌های سطحی و زیرزمینی، کیفیت املاح موجود در بافت خاک و ... باعث ایجاد تغییرات کمی و کیفی در آب‌های موجود شده است، همچنین نقش آب در انتقال انواع بیماری‌های واگیردار روده‌ای نظیر وبای التور از اهمیت ویژه‌ای برخودار است. در این راستا پاره‌ای از توصیه‌های بهداشتی به شرح

استفاده از آب مصرفی منابع نامطمئن می‌تواند باعث شیوع بیماری‌های واگیردار منقله از آب گردد که از طریق خوردن و آشامیدن، تماس با آب آلوده یا توسط حشرات ناقل آبزی منتقل می‌شود. از انواع بیماری‌های منتقله واگیردار از آب که منشاء میکروبی دارند می‌توان به بیماری‌های وبا، تیفوئید، تولارمی، حصبه، لپتوسپیروز، آمیبیاز، شیگلوز، توبرکلوز اشاره کرد. روشی است عوامل آلوده کننده شیمیایی نظیر مواد معدنی سمی، مواد و سموم آلی، پرتوهای یون‌ساز نیز تاثیرات متفاوتی بر سلامت آب داشته و سلامت مصرف کنندگان را تهدید خواهد کرد. لذا توصیه می‌گردد از آب‌های نامطمئن به هیچ عنوان ستفاده نگردد.

نظرارت بهداشتی بر کیفیت آب استخراهای عمومی شنا توسط دانشگاه‌های علوم پزشکی مورد توجه ویژه است. بدیهی است استفاده از مکان‌های کنترل نشده برای شناکردن می‌تواند منجر به بروز بیماری‌های متعددی نظیر بیماری‌های انگلی، قارچی، عفونت‌های متعدد پوستی در گوش، حلق، و بینی گردد. هم‌چنین استفاده از استخراهای عمومی شنا

در ساعت‌های شلوغ که بیشتر از ظرفیت خود، شناگر پذیرش می‌کنند به علت عدم توان سالم‌سازی آب توسط

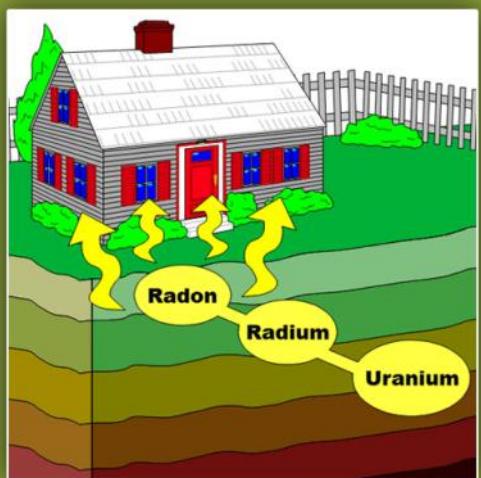
ذیل اعلام می‌گردد:

تعريف آب آشامیدنی: آبی است که عوامل فیزیکی، شیمیایی، بیولوژی و رادیونوکلئیدی آن در حدی باشد که آشامیدن آن عارضه سوئی در کوتاه مدت یا دراز مدت در انسان ایجاد نکند.

برای آشنایی بیشتر با چهار دسته عوامل آلوده کننده آب می‌توان از عوامل فیزیکی به "رنگ، بو، طعم، PH، کدورت، هدایت الکتریکی، شفافیت و.." اشاره کرد. هم‌چنین از عوامل شیمیایی می‌توان به "انواع آنیون‌ها و کاتیون‌های ناشی از حل شدن املاح معدنی در آب، مواد معدنی سمی نظیر سرب، جیوه، ارسنیک، کادمیوم، هم‌چنین مواد و سموم آلی که تنوع بسیار بالایی دارد" اشاره کرد. در خصوص عوامل بیولوژیک "حضور انواع باکتری‌ها، قارچها، ویروسها، پروتوزئرها بیماری‌زا و غیر بیماری‌زا در آب" می‌تواند کیفیت آب را تحت تاثیر خود قراردهد. عوامل رادیونوکلئیدی و مولد پرتو در آب نیز در سلامت آب مصرفی انسان تاثیر دارد.

شبکه‌های آبرسانی شهری و روستایی توسط واژت نیرو به عنوان تامین و توزیع کننده آب و وزارت بهداشت (ناظر سلامت آب) به صورت مستمر و دوره‌ای نسبت به نمونه برداری و آزمایشات کنترل کیفی آب (شامل آزمایشات سنجهش کلر باقیمانده، PH، میکروبی و شیمیایی) اقدام تا سلامت مصرف کننده تضمین گردد. هم‌چنین علاوه بر کنترل‌های میکروبی و شیمیایی آب، گندزدایی آب جهت حذف آلودگی‌های میکروبی اولیه و نیز حذف آلودگی‌های ثانویه به صورت مستمر توسط شرکت آب و فاضلاب و انجام آزمایشات روزانه سنجهش کلر باقیمانده آزاد آب که توسط وزارت نیرو (به صورت خودکنترلی) و توسط وزارت بهداشت (به صورت ناظر بهداشتی) انجام می‌گیرد تا از سلامت میکروبی میکروبی آب اطمینان حاصل گردد.

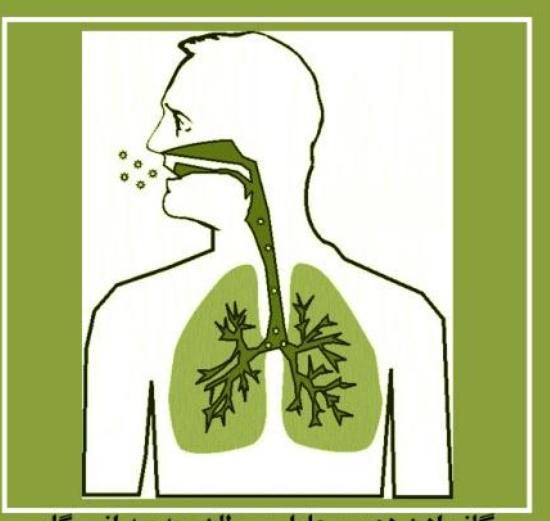
عدم دسترسی به منابع آبی مطمئن توصیه می‌شود.

گاز رادن و مخاطرات آن

رادن یک گاز پرتوزای بی‌رنگ، بی‌بو، بدون مزه و از نظر شیمیایی بی‌اثر می‌باشد، و تنها با استفاده از دستگاه‌های مخصوص اندازه‌گیری رادن می‌توان وجود آن را تشخیص داد.

گاز رادن از واتلشی اورانیم طبیعی موجود در خاک، آب و صخره‌ها موجود می‌آید. در خاک، هوا، آب‌های زیرزمینی و مصالح ساختمانی وجوددارد. از طریق حفره‌های کف ساختمان به فضای‌های بسته وارد

گاز رادن دومین عامل سرطان ریه بعد از سیگار

می‌شود و چون سنگین‌تر از هواست بیشتر در زیرزمین و یا طبقات پایین‌تر تجمع می‌کند.

سیستم تصفیه موجود می‌تواند مخاطره آمیز باشد. لذا توصیه می‌شود برای شناکردن حتماً از استخراه‌های تمیز و در ساعات خلوت استفاده شود.

استفاده از آب مخازن ذخیره تانکی در صورت عدم تخلیه و گندزدایی به صورت مرتب، علی‌رغم وجود اطمینان از سلامت آب اولیه ورودی، می‌تواند محلی‌یرای رشد میکروبی و آلودگی آب بوده و سلامت مصرف کنندگان را تهدید کند لذا آب این مخازن حتماً باید پیوسته در مدار جریان آب باشد تا منجر به رشد میکروبی آب نگردد. لازم به ذکر است اطمینان از سلامت اولیه آب و انجام کلرزنی آب طبق استاندارد مورد انتظار است. باید توجه داشت یخ‌های موجود در بازار معمولاً دو دسته هستند:

۱- یخ‌های خوراکی (بسته بندی) که صرفاً برای مصارف خوراکی تهیه می‌شود و مورد نظرات بهداشتی کامل قراردارد **۲- یخ‌های قالبی (صنعتی)** که برای خنک کردن غیرمستقیم مورد استفاده بوده و جنبه خوراکی نداشته و به علت عدم اطمینان از سلامت آب مصرفی، یخ تولیدی حین حمل و نقل و انتقال یخ به محل فروش در معرض آلودگی‌های متعددی قرار می‌گیرد که برای خوردن مورد تایید وزارت بهداشت نمی‌باشد.

در استفاده از آب آبرسانی‌ها دقت شود که این دستگاه‌ها حتماً مستقیماً به آب شبکه آبرسانی شهری متصل بوده و قسمت داخلی آن از دسترسی مستقیم افراد به دور باشد.

استفاده از دستگاه تصفیه آب خانگی در صورتی که آب مصرفی شبکه آبرسانی مورد تایید مقامات بهداشتی باشد ضرورتی نداشته و به علت آلودگی و گرفتگی فیلترها و احتمال رشد بیولوژیکی بر روی بستر آن، هم‌چنین حذف کلر باقیمانده آزاد آب طی فرایند تصفیه در این دستگاه‌ها و نیز کاهش چشمگیر املاح ضروری بدن، می‌تواند تاثیر نامطلوب داشته باشد.

استفاده از "آب‌های بطری شده آشامیدنی و معدنی" مورد تایید وزارت بهداشت در حین سفر، به علت

کرده باشند.

* رتبه دو بهداشتی:

این رتبه به واحدهایی تعلق می‌گیرد که براساس بازارسی انجام شده ۸۰-۸۹.۹۹ درصد امتیاز را کسب کرده باشند.

* رتبه سه بهداشتی:

این رتبه به واحدهایی تعلق می‌گیرد که بر اساس بازارسی انجام شده ۷۰-۷۹.۹۹ درصد امتیاز کسب کرده باشند.

* درانتظار دریافت رتبه بهداشتی:

این رتبه به واحدهایی تعلق می‌گیرد که در سامانه جامع بازارسی به عنوان یک واحد صنفی ثبت شده‌اند ولی هنوز مورد بازارسی قرار نگرفته و نتیجه بازارسی واحد در سیستم ثبت نگردیده است.

* رتبه در حالت تعليق:

این رتبه به واحدهایی تعلق می‌گیرد که براساس بازارسی انجام شده امتیاز لازم جهت دریافت رتبه بهداشتی را کسب ننموده و یا آن را از دست داده‌اند و پرونده آن در مرکز بهداشت در حال رسیدگی بوده و هنوز به مراجع قضایی ارجاع نشده است.

روش اعطاء / گرفتن رتبه بهداشتی

* رتبه بهداشتی گروه رستوران‌ها باید براساس انجام بازارسی، و بعد از تایید معاونت‌های بهداشتی دانشگاه‌های علوم پزشکی تعیین و نتایج سه بازارسی آخر به اطلاع مردم رسانده شود.

* به سوالات بحرانی امتیازی داده نمی‌شود. در صورت وجود حتی یک مورد نقص بحرانی که در بازارسی توسط بازرس مشخص شده باشد واحد مربوطه مشمول اخذ رتبه عالی بهداشتی، رتبه یک، دو یا سه نمی‌گردد. هم چنین اگر واحدی دارای رتبه عالی بهداشتی، رتبه یک، دو یا سه باشد با مشاهده یک نقص بحرانی پس از طی مراحل گردش کار اداری،

راههای ساده برای کاهش غلظت گاز رادن در محیط‌های بسته:

۱. بستن ورودی‌های اصلی رادن
۲. ایجاد فشار مثبت در خانه
۳. تهویه هوا به طور طبیعی

ضمناطرح ملی پایش گاز رادیواکتیورا دون در ساختمان‌های مسکونی
استان خراسان رضوی با مشارکت وزارت بهداشت و درمان و سازمان انرژی اتمی از مهر ماه نود و پنج در تعداد هزار و دویست ساختمان به اجرا خواهد شد.

رتبه بندی بهداشتی

رستوران، رستوران سنتی، سفره خانه، چلوکبابی و سلف سرویس

بر اساس آیین نامه اجرایی قانون اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی، وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی موظف گردیده است ضمن رتبه بندی بهداشتی مراکز و اماکن مشمول آیین نامه، نتیجه سه بازارسی بهداشتی انجام شده آخر را برای اطلاع عموم مردم منتشر نماید. رتبه بندی بهداشتی با اولویت گروه رستوران‌ها شامل رستوران، رستوران سنتی، سفره خانه، چلوکبابی و سلف سرویس از طریق ثبت نتیجه بازارسی‌ها در سامانه جامع مدیریت بازارسی مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت انجام خواهد شد و برای اطلاع عموم با نصب اپلیکیشن برنامه بر روی گوشی‌های همراه اندروید و یا سایت قابل دسترسی و مشاهده می‌باشد.

شرایط رتبه بندی بهداشتی

* رتبه عالی بهداشتی:

این رتبه به واحدهایی تعلق می‌گیرد که در سه بازارسی متولی رتبه یک بهداشتی را کسب کرده باشند.

* رتبه یک بهداشتی:

این رتبه به واحدهایی تعلق می‌گیرد که براساس بازارسی انجام شده ۹۰-۱۰۰ درصد امتیاز را کسب

قابل استفاده در سراسر کشور

قابلیت های اپلیکیشن

- اطلاع از موقعیت جغرافیایی**
گروه رستورانهای داخل و خارج از شهر
- اطلاع از رتبه بهداشتی**
- اطلاع از آخرین وضعیت**
بهداشتی مکان بر اساس
گزارش بازرسان بهداشت محیط

جهت استفاده
اتصال به آیترنوت ضروری است

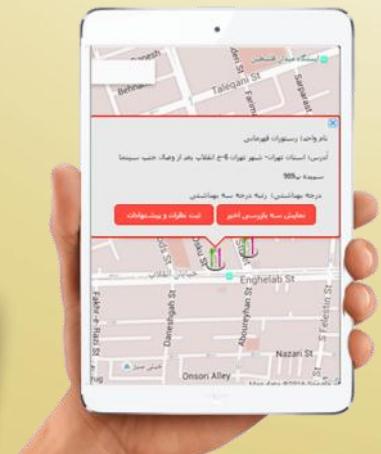
سایت دسترسی به رتبه بندی گروه رستوران ها

[http://samanehjmb.behdasht.gov.ir/
tracking/SearchLocation](http://samanehjmb.behdasht.gov.ir/tracking/SearchLocation)

لينك دریافت نرم افزار رتبه بندی گروه رستوران ها

(نسخه اندروید)

[http://samanehjmb.behdasht.gov.ir/
files/behdashMap.apk](http://samanehjmb.behdasht.gov.ir/files/behdashMap.apk)

درجات بهداشتی مذکور از واحد مربوطه گرفته می شود.

* در صورتی که واحد صنفی به علت نواقص بهداشتی، تعطیل و پرونده به مرجع قضایی ارجاع گردد، آن واحد صنفی پس از طی مراحل اداری لازم، قادر رتبه بهداشتی می گردد.

روش اعطاء/ گرفتن رتبه عالی بهداشتی (نشان سیب)

رتبه عالی بهداشتی به همراه نشان سیب به واحدهای صنفی که

در سه بازرگانی متولی رتبه یک بهداشتی را کسب نمایند اعطای می گردد.
متصدی واحد صنفی موظف است آخرین وضعیت بهداشتی خود را که توسط وزارت در دسترس وی قرار می گیرد، در معرض رویت مشتریان قرار دهد و در صورتی که وضعیت اعلام شده توسط متصدی با وضعیت اعلام شده از سوی وزارت مغایرت داشته باشد تخلف بهداشتی محسوب و مشمول انجام اقدامات قانونی می باشد.

ساس و روش‌های کنترل آن

یکی از معضلات مهم بهداشتی در سالیان اخیر در همه کشورها از جمله ایران گزش ساس و اثرات ناشی از آن می‌باشد. آنچه می‌دانیم آن است که این حشرات موذی پس از یک دوره وقفه حدوداً ۵۰ ساله دوباره بازگشته‌اند و موجبات نگرانی مردم را فراهم ساخته‌اند. مشهد نیز با توجه به موقعیت زیارتی آن از این امر مستثنی نیست. ساس را می‌توان در اماکن اقامتی به ویژه واحدهای اقامتی غیر مجاز، ساختمان‌های آپارتمانی، خوابگاه‌ها، مغازه‌های خردۀ فروشی، وسایل حمل و نقل عمومی به خصوص واگن‌های مسافربری، وسایل مسافرین سفرهای خارجی و داخلی مشاهده کرد. تغییر روش کنترل ساس، مقاومت نسبت به سموم و فقدان آگاهی نسبت به نحوه کنترل صحیح آن باعث افزایش تعداد آنها شده است.

زیست شناسی ساس تختخواب

ساس تختخواب بدنی مسطح، تخم‌مرغی و بدون بال داشته و حدود ۵ میلی‌متر طول دارد. رنگ بدن آن‌ها قرمز تا قهوه‌ای روشن می‌باشد. ساس تختخواب شب فعال است و در ساعات آرام شب بر روی بدن

اهمیت بهداشتی ساس تختخواب

ساس تختخواب به دلیل داشتن گزش در دنک برای انسان آزار دهنده است. گزش ممکن است یک تورم سفید رنگ و سفت در پوست ایجاد کند که اغلب به خونریزی منجر می‌شود. ساس تختخواب بیماری خاصی را منتقل نمی‌کند. در صورت مشاهده گزش‌های متعدد و بیشتر بر روی دست و پاها به نزدیک‌ترین مرکز بهداشتی و درمانی مراجعه نمایید.

تشخیص آلدگی

مدفوع حشره ممکن است به صورت لکه‌های کوچک سیاه یا قهوه‌ای تیره‌روی ملافه‌ها، دیوارها و کاغذ دیواری

روز جهانی بهداشت محیط

سل پنجم - شماره دوم
مهر ۱۳۹۵

لیست این شرکت‌ها در سایت دانشگاه علوم پزشکی مشهد:

<http://v-health.mums.ac.ir>

مدیریت بهداشت محیط و حرفه ای / بخش خصوصی ارائه دهنده خدمات قابل دسترسی است.

سامانه بهداشت ۱۹۰

سامانه مدیریت نظارت و ارتباطات مردمی وزارت بهداشت،
درمان و آموزش پزشکی

در صورت مشاهده عدم رعایت
موازین بهداشتی با شماره تلفن
رسیدگی به شکایات

سامانه مدیریت نظارت و ارتباطات مردمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، به منزله پیش خوان و بستر ارتباطی یکپارچه‌ای است که درخواست‌های مردمی را در حوزه‌های خدمتی وزارت بهداشت و گستره کشوری دریافت و پاسخ‌گویی به آن‌ها در کمترین زمان ممکن می‌سازد. این سامانه در تاریخ ۲۲ آذر ماه ۱۳۸۸ در استان تهران و به دست مقام وزرات دولت وقت به طور رسمی افتتاح و شروع به کار نمود.

درخواست‌ها و شکایات مردمی از طریق تلفن ۱۹۰ و یا از طریق

سایت اینترنتی توسط اپراتور در تهران دریافت و ثبت

قابل مشاهده باشند. ممکن است خانه‌هایی که آلودگی شدید به این حشرات دارند بوی ناخوشایندی نیز داشته باشند.

روش‌های کنترل ساس تختخواب

هنگام خرید وسایل چوبی، فرش پشتی و سایر وسایل دست دوم دقتشوداز تمام درزهای شکاف‌ها به لحاظ آلودگی به ساس تخت خواب بازدید به عمل آید. آلودگی‌های خفیف و ناچیز را می‌توان با تمیز کردن دقیق وسایل آلوده و ریختن آب جوش روی وسایل و یا قرار دادن آن‌ها در معرض آفتاب برطرف کرد. از جارو برقی با قدرت مکش بالا جهت نظافت استفاده شود. با توجه به این که ساس‌ها نسبت به درجه حرارت حساس می‌باشند، استفاده از بخار شو نیز توصیه می‌شود.

جهت انجام عملیات سم‌پاشی برای کنترل کلیه حشرات و جانوران موذی به نزدیک‌ترین مراکز بهداشتی و درمانی مراجعه نمائید. عملیات سم‌پاشی اماکن عمومی و خانگی و هر گونه مبارزه با حشرات و جانوران موذی در اماکن و مراکز خانگی باید توسط شرکت‌های دارای مجوز از دانشگاه علوم پزشکی

مشهد صورت گیرد.

می گردد و کد رهگیری به شاکی اعلام و شکایت به مرکز بهداشت مربوطه ارجاع می گردد. در مرکز بهداشت این شکایت به کارشناس رسیدگی کننده (بازرس) ابلاغ و در حداقل زمان ممکن، رسیدگی و پاسخ در سامانه ثبت می گردد که شاکی با کد رهگیری که قبل از سامانه دریافت نموده است می تواند پاسخ را دریافت نماید. در صورتی که شاکی از روند و نحوه رسیدگی رضایت نداشته باشد، شکایت برای بررسی مجدد ابلاغ و پیگیری می گردد. ضمناً رضایت تماس گیرنده ها به صورت تصادفی با تکمیل فرم نظرسنجی توسط وزارت بهداشت ثبت می گردد.

در حال حاضر سامانه مدیریت و نظارت ارتباطات مردمی ۱۹۰ در حوزه سلامت و بهداشت محیط و کار ارائه خدمت می کند. خدمات این حوزه به شرح جدول زیر می باشد:

بهداشت هوا و کنترل آن	بهداشت محیط روستاها	بهداشت محیط اماکن و مراکز
بهداشت محیط بیمارستان ها	عوامل زیان آور محیط کار	مواد غذایی
پسماندها	خدمات سلامت کار	آب و فاضلاب
بیماری های منتقله از آب و غذا	بلایای طبیعی و حوادث غیر متوجه	پرتوها
شکایت از شرکت های سودجو	سلامت محیط در مدارس، مساجد و حسینیه ها	کنترل حشرات و جوندگان و عوامل بیولوژیک

اهمیت شاخص کیفیت هوا

کیفیت هوا زندگی و تنفس انسان را تحت تاثیر قرار می دهد همان گونه که وضعیت آب و هوا روز به روز و حتی ساعت به ساعت تغییر می کند هوا نیز می تواند متغیر باشد. مدیریت پایش و نظارت بر کیفیت هوا در شهرهای بزرگ داده های مربوط به کیفیت هوا را تبدیل به شاخص کیفیت هوا می کند و اطلاعات مورد نیاز را در اختیار عموم مردم قرار می دهد.

بنابر این شاخص هوا یک ابزار کلیدی جهت آگاهی از کیفیت هوا و نحوه اثر آلودگی هوا بر سلامت و روش های محافظتی در برابر آلودگی هوا است.

سطح بهداشتی	شاخص AQI
پاک	۵۰ تا ۰
آلوده	۵۱ تا ۱۰۰
ناسالم برای گروه های حساس	۱۰۱ تا ۱۵۰
ناسالم	۱۵۱ تا ۲۰۰
بسیار ناسالم	۲۰۱ تا ۳۰۰
خطرناک	بالاتر از ۳۰۰

روز جهانی بهداشت محیط

به طور کلی(AQI) شاخصی جهت گزارش روزانه کیفیت هوا است. این شاخص مردم را از کیفیت هوا (پاک بودن یا آلوده بودن) آگاه می‌سازد و اثرات سلامتی مرتبط با آن را ارایه می‌کند. به عبارت دیگر AQI به اثرات سلامتی ناشی از مواجهه با هوای ناسالم می‌پردازد. AQI برای پنج آلاینده ذرات معلق - دی اکسید نیتروژن - ازن - منو اکسید کربن - دی اکسید گوگرد محاسبه می‌گردد.

ماه سال	ناسالم		سلام		پاک	
	۹۵	۹۴	۹۵	۹۴	۹۵	۹۴
فروردین	۰	۵	۲۷	۱۹	۸	۷
اردیبهشت	۰	۰	۴	۲۹	۲۷	۲
خرداد	۵	۴	۲۱	۲۶	۵	۱
تیر	۲	۰	۲۸	۲۶	۱	۴
مرداد	۲	۲	۲۸	۲۸	۱	۱

شماره مجوز: ک/ش ۴۱۱

شماره مجوز کمیته رسانه: ۹۵-۰۶-۱۷

همکاران این شماره:

آقایان:

مهندس علی اصغر حسنی، مهندس محمد باباخانی، مهندس یوسفعلی پزشک، صاحب امتیاز: دکتر حمیدرضا بهرامی
مهندس حمید جهاندخت، مهندس غلامرضا فرجزاد، مهندس احمد علی قربانی، مدیر مسئول و سردبیر: دکتر حمیدرضا فتحی
مهندس عبدالحميد گوهري، دکتر حمیدرضا فتحي، مهرداد یوسفي فرد
مسئول دبیرخانه: زهره عرب نژاد
گرافيك و صفحه آرایي: مهرداد یوسفي فرد
خانم ها:
دورة انتشار: گاهنامه

مهندس هanieh ahmadi azadi، مهندس فاطمه شفيعي، مهندس فرزانه مازوچي،
مهند ليلي نزاكتي الفتى، دکتر هما کاوه، زهره عرب نژاد، صغری حجازي

- لطفانظرات، پیشنهادات
- و مطالع خود را به
- آدرس پست الکترونیک
- زیرا سال نمایید:

SHC.VHJ@mums.ac.ir

آدرس دبیرخانه: مشهد، انتهای خیابان سنایاد،
مرکز بهداشت استان خراسان رضوی
تلفن: ۰۱۵۰۰۳۸۴۳۲۳۷